

УДК 378.091:37.014.5(438)

DOI <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2026.110.38>

Швец Т. Е.

ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ТЬЮТОРИНГУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ

У статті представлено теоретико-аналітичне дослідження досвіду реалізації тьюторингу в закладах вищої освіти Польщі як сучасної педагогічної практики персоналізованої підтримки студентів. Актуальність роботи зумовлена трансформаціями системи вищої освіти, зокрема переходом до студентоцентризованих моделей навчання, зростанням потреби в індивідуалізації освітніх траєкторій та пошуком ефективних механізмів академічної і розвивальної підтримки здобувачів освіти.

Метою статті є аналіз та узагальнення організаційних моделей тьюторингу в польських закладах вищої освіти й визначення можливостей використання цього досвіду в умовах реформування українських ЗВО. Методологічну основу дослідження становлять принципи студентоцентризованого підходу, індивідуалізації навчання та концепція освіти впродовж життя. У роботі використано методи теоретичного аналізу і синтезу наукових джерел, нормативно-правового та порівняльно-педагогічного аналізу, узагальнення та систематизації емпіричних матеріалів, отриманих у процесі вивчення університетських практик тьюторингу.

У результаті дослідження виокремлено основні моделі тьюторингу в закладах вищої освіти Польщі (інституційну, академічно-орієнтовану, міждисциплінарну, розвивально-орієнтовану та тьюторинг ровесників) і проаналізовано їх організаційні характеристики. Встановлено, що тьюторинг у польських університетах має чітко регламентовану структуру, визначену тривалість супроводу, фіксацію результатів у системі ECTS або через сертифікацію, а також інституційну підтримку на рівні університетів і державних освітніх програм.

У статті систематизовано сучасний європейський досвід університетського тьюторингу та розширені уявлення про нього як багатовимірне педагогічне явище. З'ясовано, що узагальнений досвід щодо моделей тьюторингу уможливує проєктування системи академічної підтримки студентів і підготовки тьюторів у закладах вищої освіти України.

Ключові слова: тьюторинг, університетський тьюторинг, студентоцентризоване навчання, індивідуальна освітня траєкторія, моделі тьюторингу, заклади вищої освіти Польщі.

Сучасні тенденції розвитку вищої освіти пов'язані з переходом від моделей масового навчання до персоналізованих освітніх траєкторій, орієнтованих на індивідуальні потреби студентів [8; 16]. Одночасно посилюється увага до механізмів академічної підтримки, що сприяють не лише високим навчальним досягненням, а й становленню студента як активного учасника освітнього процесу [5]. Відповідно, особливої актуальності набувають педагогічні практики, спрямовані на персоналізовану академічну підтримку студентів, серед яких важливе місце посідає тьюторинг [4; 15].

Важливість дослідження зарубіжних педагогічних практик, зокрема університетського тьюторингу, полягає у тому, що дає змогу не копіювати напрацювання, а виявляти ті структури, ролі, процедури, індикатори якості, які можна переносити, зіставляти їх із національними нормативними та інституційними умовами та прогнозувати ризики і ресурси впровадження. Саме в контексті євроінтеграційного курсу України та зближення з принципами Європейського простору вищої освіти такий підхід є особливо релевантним: він дозволяє обґрунтувати узгодження академічної підтримки студентів із підходами до забезпечення якості і студентоцентризованого навчання, зберігаючи опору на українські реалії.

У контексті європейських університетів тьюторинг розглядається як педагогічна технологія, що відповідає вимогам сучасної освіти щодо індивідуалізації навчання, підвищення якості освітніх послуг і підтримки студентів у процесі становлення їх професійної ідентичності [15; 16, с. 6]. Зокрема в Польщі академічний тьюторинг представлений різними організаційними моделями та практичними рішеннями, інтегрованими у структури університетів, що свідчить про зростаюче визнання цієї технології в академічних спільнотах [6; 7; 10].

Узагальнення зарубіжного та українського досвіду, а також попередні напрацювання автора стали підґрунтям для уточнення термінологічного поля тьюторингу. Отже, ми визначаємо тьюторинг як процес підтримки розвитку особистості для розкриття її потенціалу; особливим способом організовану педагогічну діяльність, спрямовану на саморозвиток та самореалізацію особистості, що передбачає суб'єкт-суб'єктні взаємовідносини та може бути реалізована через індивідуальну співпрацю один-на-один або в малих групах [3, с. 115]. Зарубіжні дослідники акцентують увагу на комплексній підтримці студентів у закладах вищої освіти, що включає академічну, особистісно-професійну та навчальну підтримку. Це інтегрована практика, що забезпечує діалог між студентом і тьютором, побудований на партнерстві, довірі, індивідуальному підході та рефлексії навчального досвіду [4, с. 180; 8, с. 2].

Тьютор – це кваліфікований науково-педагогічний працівник або фахівець у сфері вищої освіти, який забезпечує структуровану, індивідуалізовану підтримку студентів з метою сприяння їхньому академічному розвитку, навчальній автономії та особистісно-професійному зростанню [3, с. 140; 5, с. 28; 8, с. 2]. В університетському контексті тьютор виступає не транслятором знань, а фасилітатором рефлексії, діалогу та самостійного мислення [15, с. 115; 16, с. 6]. Таке трактування узгоджується з Оксбриджською традицією тьюторингу, в якій тьютор виконує функцію критичного співрозмовника та академічного наставника, а не лектора [13, с. 11; 7].

У статті ми використовуємо терміни «академічний» та «розвивальний» тьюторинг. Академічний тьюторинг – різновид тьюторингу, орієнтований на підтримку студентів у засвоєнні навчального змісту, розвитку академічних компетентностей та підвищенні успішності у конкретних навчальних дисциплінах, без прямого заміщення академічного викладача [3, с. 143; 8, с. 2]. У науковій літературі цей термін часто застосовується для опису структурованих програм підтримки студентів у вищій освіті [5, с. 28–29]. Різновидом академічного тьюторингу є тьюторинг ровесників (peer tutoring) – форма тьюторингу, за якої студенти самі виступають тьюторами для своїх ровесників. Це сприяє активному залученню студентів у процес навчання, розвитку навичок співпраці, емпатії, самоорганізації та рефлексії [2, с. 148; 12, с. 3].

Поняття розвивального тьюторингу обґрунтовано польськими науковцями [6; 7]. У польських ЗВО розвивальний тьюторинг реалізується завдяки тьюторським програмам, які створюються відповідно до цілей, потреб та особливостей кожного студента, а також враховує потреби самого закладу вищої освіти [6]. Такий тип тьюторингу спрямований насамперед на розвиток м'яких навичок, які є частиною більш широкого поняття – компетентності [14, с. 7–8]. Дослідження тьюторських програм розвивального тьюторингу у ЗВО Польщі дав нам змогу дійти висновку, що основними навичками, на яких фокусуються тьютори є: розвиток креативного та критичного мислення, вміння ставити цілі, самоменеджмент, комунікативні навички, уміння співпрацювати тощо [3, с. 50; 5, с. 30; 7].

Тьюторинг в системі вищої освіти вивчався зарубіжними дослідниками, зокрема, Е. Макінтош (E. A. McIntosh) досліджує тьюторинг у контексті вищої освіти США; у роботах Д. Палфреймана (D. Palfreyman) та В. Мора (W. G. Moore) обґрунтовано доцільність тьюторингу закладах вищої освіти на прикладі Великої Британії. Значний внесок у розробку проблеми зробили польські науковці: М. Мішнякавич (M. Miśniakiewicz) вивчала вплив тьюторингу на академічну успішність студентів на прикладі Польщі; Я. Брдуляк, К. Глінська-Левчук, Е. Смичак, Я. Уріаш, А. Янус-Ситарц (J. Brdulak, K. Glińska-Lewczuk, E. Szymczak, J. Uriasz, A. Janus-Sitarz) – узагальнили результати шестирічного експерименту Міністерства освіти та науки Польщі з упровадження тьюторингу у ЗВО Польщі; Б. Муцал-Карпинська, А. Сарнат-Частко, К. Чайка-Хелмінська (B. Musiał-Karpińska, A. Sarnat-Ciastko, K. Czayka-Chelmińska) проаналізували сутність академічного тьюторингу.

Українські вчені Н. Демяненко, О. Іваницька, М. Іващенко, К. Осадча, висвітлюють окремі аспекти тьюторингу в закладах вищої освіти України, а також характеризують зарубіжні моделі. Водночас у вітчизняному науковому дискурсі питання університетського тьюторингу залишається недостатньо систематизованим, а наявні дослідження здебільшого зосереджені на інших рівнях освіти. Це зумовлює потребу в аналізі зарубіжного досвіду організації тьюторингу саме в закладах вищої освіти та його осмисленні з позицій педагогічної науки.

Проблема полягає у відсутності в українській вищій освіті системно впроваджених моделей тьюторингу, що ускладнює реалізацію індивідуалізованого та студентоцентрованого підходів. Теоретична актуальність нашого дослідження полягає в уточненні понятійних і методичних засад університетського тьюторингу як педагогічної практики. Практична актуальність зумовлена необхідністю адаптації ефективних європейських моделей академічної підтримки студентів до умов реформування українських ЗВО, зокрема в контексті інтеграції України до Європейського простору вищої освіти та післявоєнного відновлення освітньої системи.

Мета статті – проаналізувати та узагальнити досвід реалізації тьюторингу в закладах вищої освіти Польщі.

Дослідження носить теоретико-аналітичний характер. Його методологічну основу становлять принципи студентоцентрованого підходу, індивідуалізації навчання та концепція освіти впродовж життя (lifelong learning). Джерельною базою дослідження слугували напрацювання польських закладів вищої освіти, залучених до національних та інституційних програм впровадження тьюторингу. Особливу увагу приділено рекомендаціям Міністерства освіти та науки Польщі, сформованим за результатами проєкту «Майстри дидактики» («Mistrzowie dydaktyki»), реалізованого у період з 1 грудня 2017 р. по 31 грудня 2023 р. як відповідь на потребу в індивідуалізації та персоналізації освіти [6]. Завдяки гранту мобільності від House of Europe автором проведені інтерв'ю з керівниками тьюторських служб ЗВО Польщі (Гірничо-металургійна академія ім. Станіслава Сташиця м. Кракова; Сілезький університет у Катовицях; Університет ім. Яна Длугоша в Ченстохові; Вроцлавський політехнічний університет; Лодзький університет; Економічний університет в Познані; Варшавський університет, факультет Artes Liberales; Гданський університет), на основі чого було узагальнено організаційні аспекти упровадження тьюторингу.

У результаті аналізу досвіду польських закладів вищої освіти встановлено, що тьюторинг реалізується як системна педагогічна технологія, інтегрована в політику забезпечення якості освіти та спрямована на персоналізовану підтримку студентів. Аналіз практик тьюторингу в польських університетах дозволяє виокремити кілька стійких організаційних моделей, які водночас зберігають спільні засадничі принципи [6; 7].

Завдяки проєкту «Майстри дидактики» («Mistrzowie dydaktyki»), реалізованого у період з 1 грудня 2017 р. по 31 грудня 2023 р. Міністерством освіти та науки Польщі, інституційна модель тьюторингу стала однією з найбільш поширених у польських ЗВО та передбачає централізовану організацію тьюторської діяльності на рівні університету. У межах цієї моделі створюються спеціалізовані структури – центри тьюторингу або центри дидактики та тьюторингу (Гданський університет), які відповідають за підготовку тьюторів,

координацію програм, моніторинг якості та оцінювання результатів тьюторської діяльності [6; 7]. Характерною рисою інституційної моделі є те, що тьюторами стають науково-педагогічні працівники університету, які пройшли спеціальну підготовку та отримали сертифікат тьютора. Тьюторинг реалізується у формі індивідуальних тьюторіалів або роботи в малих групах (до 6 осіб), а участь студентів у тьюторських програмах фіксується в додатку до диплома [6]. Такий підхід забезпечує інституційне визнання тьюторингу як важливого складника освітньої діяльності університету, що сприяє його сталому розвитку.

Академічно-орієнтована модель тьюторингу спрямована насамперед на підтримку академічно успішних й умотивованих студентів, які демонструють високі результати навчання та інтерес до науково-дослідної діяльності. У межах цієї моделі тьюторинг розглядається як форма індивідуальної роботи з обмеженою кількістю студентів, що дозволяє забезпечити глибокий академічний супровід [6]. Особливістю цієї моделі є чітка структурованість тьюторської співпраці: на початку визначається мета тьюторського процесу (підготовка наукового есе, дослідницького проєкту, статті, участь у конференції), окреслюються очікувані результати та форми роботи. Тьютор у цій моделі підтримує розвиток самостійного мислення, дослідницьких навичок і культури наукової дискусії.

Міждисциплінарна модель тьюторингу реалізується в окремих структурних підрозділах університетів і спрямована на формування індивідуальних міждисциплінарних освітніх траєкторій студентів. У межах цієї моделі тьютор виконує функцію наукового керівника та координатора індивідуального навчального плану студента, допомагаючи інтегрувати знання з різних галузей [6]. Тьюторинг може здійснюватися як індивідуально, так і в малих міждисциплінарних групах, а його результатом часто стає створення наукового продукту – статті, дослідницького звіту або проєкту [6; 10]. Важливою рисою цієї моделі є поєднання академічного супроводу з розвитком навичок міждисциплінарного мислення, академічної комунікації та співпраці.

Розвивально-орієнтована модель тьюторингу зосереджена не лише на академічних результатах, а й на цілісному розвитку особистості студента, зокрема на формуванні м'яких навичок, саморефлексії, уміння ставити цілі та відповідально ставитися до власного навчання. У межах цієї моделі тьюторинг часто перебудує або доповнює академічний тьюторинг. Тьюторська співпраця вибудовується на основі довірливих суб'єкт-суб'єктних відносин, а мета тьюторського процесу може уточнюватися та трансформуватися впродовж роботи [6; 7]. Значна увага приділяється добробуту студентів, розвитку їх самосвідомості та внутрішньої мотивації до навчання, що відповідає сучасним уявленням про якість університетської освіти.

Окремим напрямом розвитку тьюторингу в польських ЗВО є тьюторинг ровесників (peer tutoring), який функціонує як доповнення до класичних моделей. У цьому випадку студенти, які вже отримали досвід тьюторської підтримки, залучаються до супроводу інших студентів або абітурієнтів під методичним наглядом університетських тьюторів [6]. Тьюторинг ровесників сприяє формуванню академічної спільноти, розвитку соціальних і комунікативних навичок студентів, а також підсилює ефект студентоцентрованого навчання через активне залучення самих студентів до процесу підтримки.

Організація тьюторингу в закладах вищої освіти Польщі має чітко визначені структурні та процедурні характеристики, що забезпечують його системність і прозорість. Участь студентів у тьюторських програмах передбачає можливість вибору тьютора з числа сертифікованих науково-педагогічних працівників університету, часто незалежно від факультету чи спеціальності студента, але залежно від цілей тьюторської підтримки. Тьюторська співпраця реалізується у формі індивідуальних тьюторіалів або роботи в малих групах (від 2 до 6 осіб), кількість яких зазвичай коливається від 10 до 16 годин на семестр, а в окремих програмах – упродовж одного навчального року. У низці закладів вищої освіти участь у тьюторській програмі зараховується в межах кредитів ECTS, тоді як в інших – фіксується в додатку до диплома або підтверджується сертифікатом. Тривалість тьюторського супроводу визначається цілями програми та може охоплювати один семестр або декілька семестрів поспіль, що дозволяє забезпечити як короткострокову академічну підтримку, так і довготривалий розвиток індивідуальної освітньої траєкторії студента. Моніторинг реалізації тьюторської співпраці здійснюється завдяки обов'язковим звітам тьюторів та анкетам тьюторантів.

Таким чином, аналіз досвіду польських закладів вищої освіти дозволяє стверджувати, що тьюторинг реалізується через різноманітні, але концептуально узгоджені моделі, спільними для яких є: орієнтація на студента, індивідуалізація навчання, партнерські відносини між тьютором і студентом, а також інтеграція тьюторингу в систему забезпечення якості вищої освіти. Варіативність організаційних рішень зумовлена специфікою університетів, однак саме системність і інституційна підтримка забезпечують сталість та ефективність тьюторських практик у польських ЗВО.

Встановлено, що всі проаналізовані практики ґрунтуються на прийнятті філософії студентоцентрованого навчання, яка передбачає персоналізований підхід до студента, урахування його освітніх потреб, інтересів і цілей розвитку [15; 16, с. 9]. Реалізація цієї ідеї забезпечується через діагностику потреб студентів, моніторинг їхнього поступу, індивідуалізацію методів навчання та залучення студентів до формування власної освітньої траєкторії як підготовки до навчання впродовж життя. Спільною ознакою для польських ЗВО є також системна взаємодія трьох суб'єктів тьюторингу: науково-педагогічних працівників, студентів і відповідних інституцій (від університетських структур до міністерського рівня) [6].

Узагальнення результатів реалізації тьюторських програм засвідчило позитивний вплив тьюторингу на різні цільові групи. Зокрема, тьютори демонструють зростання дидактичних і комунікативних

компетентностей, студенти – підвищення мотивації, самостійності та усвідомленості навчання, а заклади вищої освіти – вдосконалення системи розвитку педагогічної майстерності викладачів і підтримки освітніх інновацій.

Отримані результати дозволяють інтерпретувати тьюторинг у закладах вищої освіти Польщі як інституційно закріплену педагогічну технологію персоналізованої підтримки студентів, що виходить за межі традиційного академічного консультування. Такий підхід узгоджується з сучасними європейськими дослідженнями, у яких персональний та академічний тьюторинг розглядається як ключовий механізм реалізації студентоцентрованого навчання та підвищення залученості студентів у навчальний процес [15; 16, с. 7].

Результати дослідження підтверджують положення про те, що ефективність тьюторингу у вищій освіті значною мірою залежить від його системної та інституційної організації. Зокрема, у працях А. Мілмора, Дж. Корді, Дж. Джонсона, К. Ішервуда наголошується, що перехід від фрагментарних, реактивних форм академічної підтримки до проактивних моделей академічного тьюторингу сприяє не лише подоланню навчальних труднощів, а й розвитку самостійності та відповідальності студентів [9, с. 101]. Аналогічні тенденції простежуються й у польських ЗВО, де тьюторинг інтегрується в університетську політику забезпечення якості освіти та розвитку педагогічної майстерності викладачів.

Порівняльний аналіз отриманих результатів із сучасними зарубіжними дослідженнями засвідчує, що польський досвід тьюторингу поєднує риси персонального тьюторингу (personal tutoring) та академічного наставництва (academic advising), що відповідає сучасним уявленням про комплексну підтримку студентів у вищій освіті [5, с. 30]. На відміну від моделей, у яких тьюторинг зводиться до консультацій з навчальних питань, у польських університетах він виконує також розвивальну функцію, сприяючи формуванню навчальної автономії, рефлексивних умінь і м'яких навичок студентів.

Отримані результати щодо ефективності тьюторингу узгоджуються з висновками сучасних емпіричних досліджень, які підтверджують позитивний вплив тьюторських програм на академічну успішність, мотивацію та добробут студентів [11; 14, с. 7–8]. Водночас польський досвід демонструє, що стабільні результати досягаються лише за умов чіткого регламентування тьюторської діяльності, визначення кількості тьюторіалів, їх тривалості та офіційному визнанні результатів тьюторського супроводу.

Важливим для національного наукового контексту є зіставлення отриманих результатів із вітчизняними дослідженнями проблеми тьюторингу у вищій освіті. Українські науковці акцентують увагу на потенціалі тьюторського підходу для розвитку індивідуальних освітніх траєкторій студентів і підвищення ефективності навчання [1, с. 63; 2, с. 149]. Представлений у статті аналіз польського досвіду доповнює ці дослідження описом реальних інституційних механізмів упровадження тьюторингу в університетах, що дозволяє конкретизувати можливі шляхи його адаптації в українських закладах вищої освіти.

Висновки. У статті здійснено теоретико-аналітичне узагальнення досвіду реалізації тьюторингу в закладах вищої освіти Польщі як інституційно впровадженної педагогічної технології. Установлено, що тьюторинг у польських закладах вищої освіти функціонує як системний елемент університетської політики забезпечення якості освіти та реалізації студентоцентрованого навчання, орієнтованого на індивідуальні освітні траєкторії студентів. Виокремлено та охарактеризовано основні організаційні моделі тьюторингу в ЗВО Польщі (інституційну, академічно-орієнтовану, міждисциплінарну, розвивально-орієнтовану та тьюторинг ровесників), які зберігають спільні концептуальні засади, проте відрізняються за формами реалізації, тривалістю супроводу та цільовими групами студентів.

Доведено, що ефективність тьюторських практик у польських ЗВО забезпечується сукупністю умов: інституційним закріпленням тьюторингу у політиці забезпечення якості, наявністю підготовки та сертифікації тьюторів, регламентованістю тьюторіалів і процедур звітності, а також орієнтацією на студентоцентроване навчання та навчальну автономію студента. Узагальнення результатів реалізації тьюторських програм засвідчило позитивний вплив тьюторингу на академічну мотивацію, самостійність і навчальну автономію студентів, розвиток їх м'яких навичок, а також на підвищення дидактичної культури викладачів і формування сприятливого навчального середовища в університетах.

Практична цінність дослідження полягає у виокремленні конструктивних ідей, які можуть бути творчо запозичені для модернізації системи академічної підтримки в українських ЗВО з оперттям на національні реалії: створення університетських центрів тьюторингу/дидактики, запровадження прозорих критеріїв відбору і мотивації тьюторів, інтеграція результатів тьюторингу в механізми внутрішнього забезпечення якості та облік індивідуальної роботи студентів, поєднання академічної та розвивальної складових підтримки.

Водночас підкреслено, що перенесення окремих практик має відбуватися не як пряме відтворення досвіду, а як осмислене проектування моделей тьюторингу з урахуванням кадрових ресурсів, автономії університету, освітніх програм, потреб студентів та нормативних вимог України.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням моделей і критеріїв оцінювання університетського тьюторингу в Україні, апробацією пілотних програм та вивченням їх впливу на навчальну автономію, академічну успішність і добробут студентів, а також із аналізом умов творчого запозичення конструктивних ідей польського досвіду в різних типах українських ЗВО.

Використана література:

1. Дем'яненко Н. М. Кейс-тьюторинг у контексті навчальної дисципліни «Освітньо-військова інноватика» (освітньо-професійна програма «Захист України»). Збірник наукових праць Національного університету оборони України. 2025. № 1. С. 52–60. <https://doi.org/10.33099/2617-1783/2025-51/60-71>
2. Подпльота С. В. Переваги студентського тьюторства у провідних закладах вищої освіти. Інноваційна педагогіка. 2022. № 47. С. 145–149. <https://doi.org/10.52256/2710-3986.2-97.2022.03>
3. Швець Т. Е. Теорія і практика тьюторського забезпечення розвитку соціально-особистісних компетентностей учнів старших класів дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01. Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Київ. 2025. 717 с.
4. Axes of Difference and Areas of Inquiry in Mentoring and Tutoring. *Mentoring & Tutoring: Partnership in Learning*. 2016. Vol. 24. № 3. P. 179–185 <https://doi.org/10.1080/13611267.2016.1232677>
5. Broadbent R., Panadero E., Lodge J. M., Fuller-Tyszkiewicz M. A faculty personal tutor model to support student success. *NACADA Review: Academic Advising Praxis & Perspectives*. 2024. Vol. 4(1). P. 28–38. <https://doi.org/10.12930/NACR-22-09>
6. Brdulak J., Glińska-Lewczuk K., Janus-Sitarz A., Uriasz J. Model tutoringu w kształceniu akademickim. 2023. Projekt: Mistrzowie dydaktyki. URL : <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2024/0614/143733-20240109-tutoring-w-kształceniu-akademickim-.pdf> (дата звернення: 20.01.2026).
7. Karpińska-Musiał, B. (Ed.). (2016). W trosce o jakość w ilości: Tutoring oksfordzki w Uniwersytecie Gdańskim. URL : <http://libron.pl/katalog/czytaj/id/204> (дата звернення: 20.01.2026).
8. McIntosh E.A., Thomas, L., Troxel, W.G., van den Wijngaard O. and Grey D. (2021) Editorial: Academic Advising and Tutoring for Student Success in Higher Education: International Approaches. *Frontiers in Education*. Vol. 6. Article: 631265. URL : <https://www.frontiersin.org/journals/education/articles/10.3389/educ.2021.631265/full>. (дата звернення: 20.01.2026).
9. Millmore, A., Cordy, J., Johnson, J., Isherwood, C., White, E., Firmin, L.-M., Bangham, F., & Kennedy, O. Levelling up: from reactive to proactive – shifting the narrative of academic tutoring from problems to solutions. In D. Lochte, A. Stork, & B. W. Walker (Eds.), *The Higher Education Personal Tutors and Advisors Companion*. Critical Publishing. 2022. Vol. 153. pp. 98–106.
10. Miśniakiewicz M., Krnáčová P. Academic tutoring as a form of modern cooperation with the student and an element of improving the quality of teaching services. *Marketing of scientific and research organizations*. 2021. Vol. 39. Issue 1, p. 47–66. URL: <https://ideas.repec.org/a/vrs/mosaro/v39y2021i1p47-66n1.html> (дата звернення: 20.01.2026).
11. Morales J. Unlocking Student Success? The Effects of Tutoring on Academic Performance. *SSRN Electronic Journal*. 2025. URL: <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5208861> (дата звернення: 20.01.2026).
12. Packard, Becky W.; Xu, Amanda; and Shi, Teah (2025) «A Multi-Case Study Of Peer Tutoring Programs: Program Structure, Faculty-Tutor Partnerships, and Access to Instructional Knowledge». *International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*. Vol. 19. No. 2. Article 7. <https://doi.org/10.20429/ijstol.2025.190207>
13. Palfreyman D. The Oxford tutorial: «Thanks, you taught me how to think». Oxford, OxCHEPS, 2008. 122 p.
14. Villarrubia Zúñiga M. S., González-García S., Álvarez-Arregui E. Evaluation of sustainability in university tutoring programs for educational leadership: a case study. *Frontiers in Education*. 2024. Vol. 9. <https://doi.org/10.3389/educ.2024.1416666>
15. Wallace S. (Ed.). *Becoming an Outstanding Personal Tutor: Supporting Learners Through Personal Tutoring and Coaching*. London : SAGE Publications, 2015. 256 p.
16. Walker B. W. (2020) A Defining Moment for Personal Tutoring: Reflections on Personal Tutor Definitions and Their Implications. *Journal of Learning Development in Higher Education*. Issue 18. URL : https://radar.brookes.ac.uk/radar/file/e56ccedf-f1d1-44fd-8f5d-77fc488e6975/1/Walker_2025_PersonalTutoring.pdf (дата звернення: 20.01.2026).

References:

1. Demianenko N. M. (2025) Keis-tiutorynh u konteksti navchalnoi dystsypliny u vyshchii shkoli (osvitno-profesiina prohrama «Zakhyst Ukrainy»). [Case tutoring in the context of an academic discipline in higher education (educational and professional program «Defense of Ukraine»)]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy*. № 1. С. 52–60 <https://doi.org/10.33099/2617-1783/2025-51/60-71> [in Ukrainian]
2. Podplota S. V. (2022) Perevahy studentskoho tiutorstva u providnykh zakladakh vyshchoi osvity [Advantages of peer tutoring in leading institutions of higher education]. *Innovatsiina pedahohika*. № 47. С. 145–149 <https://doi.org/10.52256/2710-3986.2-97.2022.03> [in Ukrainian]
3. Shvets T. E. (2025) Teoriia i praktyka tiutorskoho zabezpechennia rozvytku sotsialno-osobystisnykh kompetentnosti uchniv starshykh klasiv [Theory and practice of tutoring to support the development of social and personal competencies of high school students] dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.01. Ukrainskyi derzhavnyi universytet imeni Mykhaila Drahomanova, Kyiv. 2025. 717 s. [in Ukrainian]
4. Axes of Difference and Areas of Inquiry in Mentoring and Tutoring (2016). *Mentoring & Tutoring: Partnership in Learning*. Vol. 24, No. 3. P. 179–185 <https://doi.org/10.1080/13611267.2016.1232677>
5. Broadbent R., Panadero E., Lodge J. M., Fuller-Tyszkiewicz M. A faculty personal tutor model to support student success (2024) *NACADA Review: Academic Advising Praxis & Perspectives*. Vol. 4 (1). P. 1–15 <https://doi.org/10.12930/NACR-22-09>
6. Brdulak J., Glińska-Lewczuk K., Janus-Sitarz A., Uriasz J. (2023) Model tutoringu w kształceniu akademickim. Projekt: Mistrzowie dydaktyki [A Model of Tutoring in Academic Education. Project: Masters of Teaching]. URL: <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2024/0614/143733-20240109-tutoring-w-kształceniu-akademickim-.pdf>. (data zvernennia: 20.01.2026). [in Polish].
7. Karpińska-Musiał, B. (ed.). (2016). W trosce o jakość w ilości: Tutoring oksfordzki w Uniwersytecie Gdańskim. Libron [For the sake of quality in quantity: Oxford tutoring at the University of Gdańsk]. URL: <http://libron.pl/katalog/czytaj/id/204>. (data zvernennia: 20.01.2026). [in Polish].
8. McIntosh E.A., Thomas, L., Troxel, W.G., van den Wijngaard O. and Grey D. (2021) Editorial: Academic Advising and Tutoring for Student Success in Higher Education: International Approaches. *Frontiers in Education*. Vol. 6. Article: 631265. URL: <https://www.frontiersin.org/journals/education/articles/10.3389/educ.2021.631265/full>. (data zvernennia: 20.01.2026).
9. Millmore, A., Cordy, J., Johnson, J., Isherwood, C., White, E., Firmin, L.-M., Bangham, F., & Kennedy, O. (2022) Levelling up: from reactive to proactive – shifting the narrative of academic tutoring from problems to solutions. In D. Lochte, A. Stork, & B. W. Walker (Eds.), *The Higher Education Personal Tutors and Advisors Companion*. Critical Publishing. Vol. 153. pp. 98–106.

10. Miśniakiewicz M., Krnáčová P. (2021) Academic tutoring as a form of modern cooperation with the student and an element of improving the quality of teaching services [Academic tutoring as a form of modern cooperation with the student and an element of improving the quality of teaching services]. *Marketing of scientific and research organizations*. Vol. 39. Issue 1. p. 47–66. [in Polish].
11. Morales J.(2025) The Effects of Tutoring on Academic Performance. *SSRN Electronic Journal*. URL : <https://www.valleycollege.edu/about-sbvc/offices/office-research-planning/reports/tutoring-performance-measures-final-revisions-review.pdf> (data zvernennia: 20.01.2026).
12. Packard, Becky W.; Xu, Amanda; and Shi, Teah (2025) «A Multi-Case Study Of Peer Tutoring Programs: Program Structure, Faculty-Tutor Partnerships, and Access to Instructional Knowledge». *International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*. Vol. 19: No. 2. Article 7. <https://doi.org/10.20429/ijstl.2025.190207>.
13. Palfreyman D. (2008) The oxford tutorial: «Thanks, you taught me how to think». Oxford, OxCHEPS. 122 p
14. Villarrubia Zúñiga M. S., González-García S., Álvarez-Arregui E. (2024) Evaluation of sustainability in university tutoring programs for educational leadership: a case study. *Frontiers in Education*. Vol. 9. Article 1416666. <https://doi.org/10.3389/educ.2024.1416666>.
15. Wallace S. (ed.). (2015) *Becoming an Outstanding Personal Tutor: Supporting Learners Through Personal Tutoring and Coaching*. London : SAGE Publications. 256 p.
16. Walker B. W. (2020) A Defining Moment for Personal Tutoring: Reflections on Personal Tutor Definitions and Their Implications. *Journal of Learning Development in Higher Education*. Issue 18. URL : https://radar.brookes.ac.uk/radar/file/e56ccedf-f1d1-44fd-8f5d-77fc488e6975/1/Walker_2025_PersonalTutoring.pdf (data zvernennia: 20.01.2026).

T. Shvets. Experience of implementing tutoring in polish higher education institutions

The article presents a theoretical and analytical study of the experience of implementing tutoring in higher education institutions in Poland as a modern pedagogical practice of personalized student support. The relevance of the study is determined by transformations in the higher education system, in particular the transition to student-centered learning models, the growing need for the individualization of educational trajectories, and the search for effective mechanisms of academic and developmental support for learners.

The aim of the article is to analyze and generalize organizational models of tutoring in Polish higher education institutions and to identify the possibilities of applying this experience in the context of reforming Ukrainian higher education institutions. The methodological framework of the study is based on the principles of the student-centered approach, individualized learning, and the concept of lifelong learning. The research employs methods of theoretical analysis and synthesis of scholarly sources, regulatory and comparative pedagogical analysis, as well as the generalization and systematization of empirical materials obtained through the examination of university tutoring practices.

As a result of the study, the main models of tutoring in Polish higher education institutions (institutional, academically oriented, interdisciplinary, development-oriented, and peer tutoring) are identified and their organizational characteristics are analyzed. It is established that tutoring in Polish universities has a clearly regulated structure, a defined duration of support, formal recognition of outcomes through the ECTS system or certification, as well as institutional support at both the university level and within state educational programs.

The article systematizes contemporary European experience in university tutoring and expands the understanding of tutoring as a multidimensional pedagogical phenomenon. It is determined that the generalized experience of tutoring models enables the design of systems of academic student support and the training of tutors in higher education institutions of Ukraine.

Key words: tutoring; university tutoring; student-centered learning; individual educational path; tutoring models; higher education institutions of Poland.

Дата першого надходження статті до видання: 20.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 21.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу
CC BY 4.0